

Sygn. akt II AKa 13/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Marek Motuk (spr.)

Sędziowie: SA – Jan Krośnicki

SA – Paweł Rysiński

Protokolant: sekr. sąd. Kazimiera Zbysińska

przy udziale prokuratora Leszka Woźniaka

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2013 r..

sprawy P. G., K. L. i Ł. Z.

oskarżonych z art. 158 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego W. –. P. w. W.

z dnia 29 października 2012 r., sygn. akt V K 121/11

I utrzymuje w mocy wyrok w zaskarżonej części;

II zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokatów A. S. i E. P. – Kancelarie Adwokackie w W. oraz adwokata M. K. – Kancelaria (...) w W. kwoty po 738 zł obejmujące 23% VAT, z tytułu obrony z urzędu oskarżonych: P. G., K. L. i Ł. Z. w postępowaniu odwoławczym;

III zasądza od oskarżonych P. G., K. L. i Ł. Z. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze w częściach równych oraz obciąża każdego z nich opłatą w kwocie 180 zł (sto osiemdziesiąt).

UZASADNIENIE

D. G. , P. G. , S. K. , K. L. i Ł. Z. zostali oskarżeni o to, że w dniu 24 lutego 2011 r. w W. przy ul. (...) działając wspólnie i w porozumieniu brali udział w pobiciu P. J. uderzając go rękami i kijem od szczotki oraz kopiąc po całym ciele czym narazili go na bezpośrednie nastąpienie skutku określonego w art. 157 § 1 k.k., a także używając przemocy i grożąc natychmiastowym jej użyciem posługując się nożem dokonali zaboru celem przywłaszczenia bluzy z napisem NIKE, kurtki zimowej z napisem NIKE, pieniędzy w kwocie 60 zł o łącznej wartości 630 zł, a także dowodu osobistego nr (...) na nazwisko P. J.,

tj. o czyn z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Okręgowy W. –. P. w. W. wyrokiem z dnia 29 października 2012 r. uznał wszystkich oskarżonych w ramach zarzucanego im czynu za winnych tego, że:

I. W ramach czynu zarzucanego oskarżonym: D. G., P. G., S. K., K. L. i Ł. Z. uznał ich za winnych tego, że w dniu 24 lutego 2011 r. w W. wzięli udział w pobiciu P. J., bijąc go rękami, kijem, oraz kopiąc, czym narazili go na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 157 § 1 k.k., tj. czynu z art. 158 § 1 k.k. i za to, z mocy art. 158 § 1 k.k. wymierzył kary: Ł. Z. karę 1 (jednego roku) pozbawienia wolności; K. L. karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności; S. K. karę 9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności; P. G. karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności i D. G. karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, a także w ramach zarzucanego czynu przyjmuje, iż w czasie i miejscu j.w. D. G. przywłaszczył sobie bluzę z napisem N., wartości około 200 zł na szkodę P. J. tj. czynu z art. 119 § 1 k.w., i za to, z mocy art. 119 § 1 k.w. wymierzył mu karę grzywny w kwocie 200 (dwustu) złotych.

II. Na zasadzie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonych kar pozbawienia wolności zaliczył oskarżonym okres rzeczywistego pozbawienia wolności: D. G. od dnia 24 lutego 2011 r. do dnia 18 listopada 2011 r.; P. G. od dnia 24 lutego 2011 r. do dnia 18 listopada 2011 r.; S. K. od dnia 24 lutego 2011 r. do dnia 18 listopada 2011 r.; K. L. od dnia 24 lutego 2011 r. do dnia 8 marca 2011 r., od dnia 2 kwietnia 2011 r. do dnia 15 września 2011 r. i od dnia 10 października 2011 r. do dnia 18 listopada 2011 r.; Ł. Z. od dnia 24 lutego 2011 r. do dnia 10 czerwca 2011 r. i od 18 lipca 2011 r. do dnia 18 listopada 2011 r.

III. Na zasadzie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek, na rzecz Skarbu Państwa, przez zniszczenie, dowodu rzeczowego opisanego w pkt. 7 wykazu dowodów rzeczowych na karcie 448 akt.

IV. Na zasadzie art. 230 § 2 k.p.k. zwrócić: D. G. dowód rzeczowy opisany w pkt. 1 wykazu na k. 448; P. J. dowody rzeczowe opisane w pkt. 2 i 4 wykazu na k. 448; S. K. dowód rzeczowy opisany w pkt. 3. wykazu na k. 448; K. L. dowód rzeczowy opisany w pkt. 6 wykazu na k. 448.

V. Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz: adw. A. S.; adw. E. P. i adw. M. K. kwoty po 2361,60 zł brutto (dwa tysiące trzysta sześćdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem kosztów obrony z urzędu oskarżonych: P. G., K. L. i Ł. Z..

VI. Zasądził na rzecz Skarbu Państwa, tytułem opłaty, od oskarżonych: D. G., P. G., S. K., K. L. i Ł. Z. kwoty po 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem opłaty, oraz obciąża każdego z nich w 1/5 kosztami postępowania w sprawie, z wyłączeniem kosztów obrony z urzędu oskarżonych: P. G., K. L. i Ł. Z., które to koszty ponosi każdy z tych oskarżonych, w części na niego przypadającej.

Wyrok powyższy zaskarżyli obrońcy oskarżonych P. G., K. L. i Ł. Z..

Obrońca oskarżonego P. G. na zasadzie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. mający wpływ na treść wyroku błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, będący skutkiem naruszenia norm procesowych tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 2 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.k. i art. 4 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę wyjaśnień pokrzywdzonego P. J. oraz pozostałych oskarżonych, bez uwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia, że:

a) oskarżony P. G. wraz z pozostałymi oskarżonymi oraz z pokrzywdzonym P. J. udali się wspólnie, w dniu 24 lutego 2011 r. do mieszkania przy ul. (...) w W., podczas gdy P. G. przybył do tego mieszkania w momencie, kiedy opuszczał je pokrzywdzony P. J.;

b) oskarżony P. G., w dniu 24 lutego 2011 r. brał udział w pobiciu P. J. w mieszkaniu przy ul. (...), wymierzając mu ciosy, podczas gdy prawidłowa ocena wyjaśnień P. J., które to różnią się diametralnie na różnych etapach postępowania, powinna prowadzić do wniosku, iż oskarżony P. G. nie mógł brać udziału w przedmiotowym zajściu, albowiem nie był wówczas obecny w przedmiotowym lokalu;

2. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 5 § 2 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie nie dających się usunąć wątpliwości, dotyczących obecności oskarżonego P. G. w dniu 24 lutego 2011 r. w mieszkaniu przy ul. (...) i jego udziału w pobiciu pokrzywdzonego P. J. na niekorzyść tego oskarżonego.

W oparciu zaś o art. 437 k.p.k. wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Obrońca oskarżonego K. L. na zasadzie art. 438 pkt. 1-3 k.p.k. powyższemu wyrokowi zarzucił:

- naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść zapadłego orzeczenia tj. art. 5 § 2 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie i rozstrzygnięcie na niekorzyść niedających się usunąć wątpliwości co do bezpośredniego uczestnictwa oskarżonego w pobiciu pokrzywdzonego, podczas gdy przeprowadzone postępowanie dowodowe w przekonaniu obrony nie daje podstaw do poczynionych przez Sąd ustaleń, błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść zapadłego orzeczenia polegający na przyjęciu, że zebrany w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do uznania, iż oskarżony brał udział w pobiciu podczas, gdy dowody nie są bezpośrednie i nie wskazują jednoznacznie i bez żadnych wątpliwości na popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu czynu skoro oskarżony podnosił, iż w czasie, kiedy zdarzenie miało miejsce był on w kuchni, zaś zeznania pokrzywdzonego budzą wątpliwość co do ich wiarygodności, zwłaszcza, że w pokoju, w którym doszło do zdarzenia paliła się tylko jedna świeczka, a więc możliwości rozpoznania przez pokrzywdzonego sprawcy bądź czynu były w znacznym stopniu ograniczone,

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść zapadłego orzeczenia polegający na przyjęciu, że wyjaśnienia oskarżonego co do faktu, iż przebywał on w trakcie zdarzenia w kuchni i są nieliczne i nie znajdują potwierdzenia w zebranych materiałach dowodowych,

- art. 424 § 1 i 2 k.p.k. poprzez brak dostatecznego wskazania udowodnionych faktów, na których i w jakiej mierze Sąd się oparł, jak również nie wskazanie okoliczności uzasadniających wymierzenie orzeczonej kary.

Podnosząc powyższe zarzuty, na zasadzie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. wnosił o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o:

- uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu dla Warszawy- P. w W..

Ponadto wnosił również o:

- zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu, a przez niego nie opłaconej ani w całości ani w części za postępowanie odwoławcze.

Obrońca oskarżonego Ł. Z. na zasadzie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt. 2 i 3 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. polegającą na dokonaniu dowolnej a nie swobodnej oceny dowodu z zeznań pokrzywdzonego P. J. dotyczących udziału oskarżonego Ł. Z. w jego pobiciu i uznaniu tych zeznań za wiarygodne, co skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia polegającym na przyjęciu, że oskarżony Ł. Z. brał udział w pobiciu P. J. w dniu 24 lutego 2011 r. w W., a w konsekwencji niesłusznym skazaniem oskarżonego.

Mając na względzie podniesiony wyżej zarzut, na podstawie art. 437

§ 1 i § 2 k.p.k., wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego Ł. Z. od pełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacje obrońców nie zasługują na uwzględnienie.

Przede wszystkim nie są zasadne podniesione przez obrońców oskarżonych P. G. i K. L. zarzuty obrazy art. 5 § 2 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie i rozstrzygnięcie na niekorzyść tychże oskarżonych niedających się usunąć wątpliwości.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego nie można zasadnie stawiać zarzutu obrazy art. 5 § 2 k.p.k. na tej podstawie, że strony zgłaszają wątpliwości, co do ustaleń faktycznych. Dla oceny czy został naruszony zakaz in dubio pro reo nie są miarodajne wątpliwości strony procesowej, ale jedynie to, czy Sąd orzekający wątpliwości takie powziął i rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego, albo to, czy w świetle realiów konkretnej sprawy wątpliwości takie powinien był powziąć. W wypadku bowiem, gdy ustalenia faktyczne zależne są od dania wiary tej lub innej grupie dowodów, nie można mówić o naruszeniu reguły in dubio pro reo, albowiem jedną z podstawowych prerogatyw Sądu orzekającego jest swobodna ocena dowodów (vide m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2008 r., sygn. V KK 99/08, LEX nr 435313, Prok. i Pr.- wkł. 2008/12/19; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2003 r., sygn. V KK 72/03, LEX nr 83771; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2002 r., sygn. V KK 207/03, OSNwSK 2004/1/238; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2002 r., sygn. V KKN 251/01, Prok. i Pr. 2003/11/5);

Z treści uzasadnienia wyroku wynika, iż Sąd I instancji w zakresie udziału wymienionych oskarżonych w pobiciu P. J. nie powziął wątpliwości, których nie był w stanie rozstrzygnąć w oparciu o dyrektywy wynikające z treści art. 7 k.p.k., a zatem zarzut skarżących w tym zakresie uznać należy za bezzasadny w stopniu oczywistym.

Analiza materiału dowodowego, a w szczególności zeznań pokrzywdzonego, wyjaśnień oskarżonego S. K. oraz dowodów w postaci protokołu oględzin miejsca zdarzenia, oględzin odzieży i ciała pokrzywdzonego oraz opinii sądowo – lekarskiej nie daje także podstawy do stwierdzenia, iż takie wątpliwości w omawianym zakresie Sąd I instancji winien był powziąć. Zatem zarzuty skarżących w tym przedmiocie nie zasługują na uwzględnienie.

Na uwzględnienie nie zasługuje także zarzut obrazy art. 424 § 1 i 2 k.p.k., podniesiony przez obrońcę K. L. albowiem sam fakt istnienia uchybień formalnych w zakresie sporządzenia uzasadnienia wyroku nie może mieć wpływu na jego treść. Zauważyć bowiem należy, iż uzasadnienie sporządzone jest po zakończeniu rozprawy, narady oraz po sporządzeniu i ogłoszeniu wyroku, a zatem nie sposób przyjąć, iż może ono mieć chociażby hipotetyczny wpływ na jego treść. Ponadto skarżący zarówno w opisie tegoż zarzutu, jak i w uzasadnieniu apelacji nie podjął próby wykazania na czym konkretnie polegają uchybienia Sądu I instancji w powyższym zakresie i jaki mogły mieć wpływ na treść wyroku, co uniemożliwia dokonanie oceny jego zasadności.

Lektura apelacji w pozostałym zakresie prowadzi do wniosku, iż wszyscy skarżący w istocie kwestionują prawidłowość dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny zeznań P. J., skutkującej poczynieniem nieprawidłowych w ich ocenie ustaleń faktycznych, iż oskarżeni K. L., Ł. Z. i P. G. brali udział w pobiciu pokrzywdzonego. Zarzuty wszystkich obrońców sprowadzają się więc do obrazy art. 7 k.p.k. w zakresie oceny materiału dowodowego, a w szczególności zeznań pokrzywdzonego. Względy pragmatyczne i zasady ekonomiki procesowej przemawiają zatem za łącznym ich rozpoznaniem.

Analiza materiału dowodowego prawidłowo ujawnionego na rozprawie prowadzi do wniosku, iż ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji oparte zostały przede wszystkim na zeznaniach P. J. złożonych w toku postępowania przygotowawczego.

Wynika z nich jednoznacznie, iż w pobiciu pokrzywdzonego mającym miejsce w mieszkaniu K. L. brali udział wszyscy oskarżeni, w tym P. G.. Każdy z nich był obecny w pokoju, we którym zdarzenie miało miejsce i wymierzał ciosy pokrzywdzonemu.

Zgodzić się należy ze stanowiskiem obrońców, iż w zeznaniach P. J. w toku postępowania przygotowawczego występowały rozbieżności, które dotyczyły roli i czynności wykonywanych przez poszczególnych oskarżonych. Podzielić jednak należy stanowisko Sądu Okręgowego, iż rozbieżności powyższe nie dyskwalifikują wiarygodności zeznań pokrzywdzonego z zakresu faktu jego pobicia i udziału w nim wszystkich oskarżonych. Pokrzywdzony bowiem w swoich zeznaniach wielokrotnie podkreślał, iż zdarzenie miało charakter bardzo dynamiczny, zaś jego możliwości percepcyjne ograniczała nadto konieczność obrony przed ciosami, stan emocjonalny oraz obawa o własne życie. Z tego też względu nie był w stanie dokładnie zarejestrować i opisać szczegółowo zachowania się poszczególnych oskarżonych. Zachował jednak stanowczość i konsekwencję w swoich zeznaniach co do faktu i przebiegu pobicia oraz aktywnego udziału w nim wszystkich oskarżonych.

Powołana przez pokrzywdzonego argumentacja, w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie pozostaje w sprzeczności z zasadami prawidłowego rozumowania i doświadczeniem życiowym, a zatem uznanie jego zeznań przez Sąd I instancji za wiarygodne mimo występujących rozbieżności nie narusza zasad określonych w art. 7 k.p.k.

Rozbieżności w zeznaniach pokrzywdzonego zostały dostrzeżone przez Sąd I instancji i skutkowały zachowaniem szczególnej ostrożności w ocenie tegoż dowodu, co znalazło odzwierciedlenie w uzasadnieniu wyroku.

Słusznie Sąd Okręgowy uznał zeznania P. J. za wiarygodne jedynie w tym zakresie, w jakim znalazły one potwierdzenie w pozostałych dowodach.

Zgodzić się należy z Sądem I instancji, iż zeznania pokrzywdzonego z postępowania przygotowawczego co do faktu jego pobicia i udziału w nim wszystkich oskarżonych znajdują potwierdzenie w dowodach w postaci wyjaśnień oskarżonego S. K., protokołów oględzin: miejsca zdarzenia, odzieży i ciała pokrzywdzonego oraz opinii sądowno lekarskiej.

Oskarżony S. K. przede wszystkim potwierdził, iż w mieszkaniu K. L., w którym miało miejsce pobicie znajdowali się wszyscy oskarżeni, w tym P. G.. Nadto oskarżony potwierdził fakt pobicia i wymierzania pokrzywdzonemu ciosów kijem. Wprawdzie tenże oskarżony nie stwierdził jednoznacznie, iż w pobiciu brali udział wszyscy oskarżeni. Jednakże teje okoliczności nie zaprzeczył wyjaśniając, iż nie wie jakie czynności wykonywali pozostali oskarżeni.

Zeznania pokrzywdzonego co do faktu pobicia zostały potwierdzone protokołami miejsca zdarzenia, z których wynika, iż w mieszkaniu K. L. ujawniono rzeczy należące do pokrzywdzonego, ślady krwi, połamany kij oraz nóż opisany przez niego w zeznaniach. Opis miejsca zdarzenia odpowiadał opisowi przedstawionemu przez pokrzywdzonego. Nadto ślady krwi ujawnione także zostały na kurtce i bluzie P. J..

Natomiast na ciele pokrzywdzonego ujawniono szereg obrażeń opisanych w protokole oględzin ciała, które w opinii biegłego lekarza mogły powstać w okolicznościach podanych przez niego.

Wprawdzie na rozprawie P. J. podczas pierwszego przesłuchania zmienił swoje zeznania m.in. wykluczając udział w jego pobiciu P. G.. Jednakże ostatecznie podczas drugiego przesłuchania przed sądem na rozprawie potwierdził w całości, jako zgodne z prawdą, swoje zeznania złożone w toku postępowania przygotowawczego. Uzasadniając zmianę zeznań złożonych w toku postępowania przygotowawczego pokrzywdzony argumentował, iż obawiał się oskarżonych oraz został nakłoniony do zmiany zeznań przez inne osoby.

Powołana przez pokrzywdzonego argumentacja nie pozostaje w sprzeczności z zasadami logiki jeśli się uwzględni fakt, iż został on pobity jedynie za fakt ujawnienia w związku ze zdarzeniem z dnia 9 października 2010 r. danych K. L.. Natomiast na sali rozpraw stwierdzono obecność mężczyzny, który wcześniej prowadził na korytarzu rozmowę z pokrzywdzonym.

W związku z powyższym, w ocenie Sądu Apelacyjnego, okoliczność zmiany zeznań przez pokrzywdzonego na rozprawie nie może stanowić okoliczności wyłączającej wiarygodność jego zeznań z postępowania przygotowawczego.

W świetle przytoczonej wyżej argumentacji nie zasługują na uwzględnienie zarzuty wszystkich obrońców oskarżonych w przedmiocie dowolności oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd I instancji, a w szczególności zeznań P. J..

Sąd Okręgowy ocenił bowiem zeznania pokrzywdzonego z uwzględnieniem całokształtu materiału dowodowego, zaś ocena ta nie narusza zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a zatem pozostaje ona pod ochroną art. 7 k.p.k.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł o utrzymaniu w mocy wyroku w zaskarżonej części.

Rozstrzygnięcie o kosztach z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonym P. G., K. L. i Ł. Z. z urzędu w postępowaniu odwoławczym uzasadnione jest treścią § 19 pkt.1 w zw. z § 14 ust.2 pkt.5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. nr.163,poz.1348 z póź. zm.).

Natomiast rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze uzasadnione jest treścią art. 636 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o opłatach w sprawach karnych z dnia 23 czerwca 1973 r. (t.j. Dz. U. Nr 49/83, poz. 223).